

פניני השבוע

יו"ל לע"נ הרה"ח רבי ברוך בענדיט ב"ר משה נחום ליכטנשטיין זצ"ל

משגיח רוחני דישיבת "שער אליעזר" קרעטשניף

בעזה"ת, פרשת תשא תשע"א

כי תשא את ראש בני ישראל וגו' ונתנו איש כפר נפשו וגו' (ל' – י"א)

יהודי צריך שבכל דבר יהיה מחשבתו לש"ש, וזה "כי תשא את ראש בני ישראל", דהיינו, להעלות המחשבה, אמנם באמת זה הדבר קשה הוא מאד לקיים, ע"כ נתן הקב"ה עצה טובה להם לישראל שיתנו צדקה, משום דעיקר התאוה הוא בממון, כי ממנו יוכל האדם לקנות כל דבר, ולכן כשנותן זה לצדקה, אז הוא מעלה הכל לקדושה.

(אך פרי תבואה)

ונתנו איש כפר נפשו וגו' (ל' – י"א)

הכתוב נתן להם עצה טובה, שיהרהרו בתשובה לכפר על כל עוונותיהם ועל נפשותם, "בפקוד אותם", פירוש בעת הפקידה הזאת של השפע ואז "לא יהיה בהם נגף בפקוד אותם", ר"ל שלא יהיה שום קטרוג על הפקידה, מאחר שהרהרו בתשובה.

(נועם אלימלך)

העשיר לא ירבה והדל לא ימעיט (ל' – ט"ו)

יש לרמז, עשיר נקרא במצוות ומעשים טובים, ודל זה העני במצוות ומעשים טובים, והתורה ק"ה הזירה שהעשיר במצוות ובמעש"ט "לא ירבה" שלא יתגאה ח"ו, ו"הדל לא ימעיט", שלא יפול ח"ו בעיני עצמו, ויבוא לידי עצבות ח"ו, ויאמר מה שווים המצוות שאעשה, ע"ז הזהירה התורה הקדושה, כי מצוה אחת יקרה ונכבדה לפני הקב"ה, יכולה להכריע את כל העולם כולו לכף זכות.

(תולדות יצחק, נעשכ"ז)

ממחצית השקל וגו' לכפר על נפשותיכם (ל' – ט"ו)

מחצית השקל באה "לכפר על שנפשותיכם" לכפר על העוונות, ולפיכך נצטוו בני ישראל לתת רק מחצית השקל, שכן במחצית השניה חייב רבונו של עולם עצמו, שברא את המסית והמדית, את יצר הרע, הדוחק אותנו ומאלץ אותנו לחטוא.

הרה"ק רש"ב מפרשיסחא זיע"א

כי ששת ימים עשה ה' את השמים ואת הארץ וביום השביעי שבת וינפש (ל"א – י"ז)

איתא בחז"ל (ביצה יז.) שבת וינפש כיון ששבת ווי אבדה נפש, ונראה שרמז בזה שבכל ששת ימים אשר ברא הש"ת בהם צריך "את השמים ואת הארץ", פי' שצריך לעשות שמים ורוחניות אפי' מהארץ היינו הדברים הגשמיים שצריך לברור הטוב ולהוציא הרע, משא"כ "ביום השביעי" היינו שב"ק אז "שבת וינפש", א"צ לכל זה כי קודש הוא לכם שבת המלכה, בשבת הכל קודש ואפי' שהוא בבחינת ווי אבדה נפש עכ"ז "וינפש" זוכה לכל טוב.

(כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א)

אנא חטא העם חטאה גדולה וגו' (ל"ב – ל"א)

כאשר ישכיל ויתבונן האדם בלבבו, ידע ויבין באמת, שאין לך עונש לעובר עבירה, יותר גדול מן העבירה עצמה, היינו, כשיתיישב בדעתו היטב, מה עשה בעברו על רצון הבורא ית"ש, והיוצא לו מזה שנתרחק משורש החיים ונפל לתוך הקליפות, ואז ודאי יתלבש בבושה גדולה והכנעה רבה, ויתמלא רתת וזיע וחלחלה, ואז יתחרט בכל לבבו באמת על העבר, ויקבל על עצמו שלא ישוב לכיסלה עוד, כשחושב כל הנ"ל, יש לו צער גדול מזה אין לשער, ואז, אף אם יעשו לו כל העונשים שבעולם יקטן בעיניו, מגודל כאב לבו, וזהו שפייס משה רבינו את השי"ת, באמרו "אנא" וגו' "חטאה גדולה", והם כבר מלאים בושה וחרטה לבל ישובו עוד לעשות, ודי להם בזה, ולכן ראויים למחילה סליחה וכפרה, אכ"ר.

(אוהב ישראל)

וחנותי את אשר אחון (ל"ג – י"ט)

יש לפרש, כשהקב"ה רוצה ליתן לאחד מתנת חינוך, מזכהו, שהוא יעשה מתנת חינוך, כדי שאחר כך ימדוד לו מידה כנגד מידה, לחנותו, לכן לעולם יבקש מהשי"ת, שיתן לו מידת חנינה וגמילות חסדים, שמתוכם יבוא לו מהקב"ה החנינה.

(עבודת ישראל)

וחנותי את אשר אחון (ל"ג – י"ט)

אמרו חז"ל (ברכות ז' ע"א) "וחנותי" אע"פ שאינו הגון "ורחמתי" אע"פ שאינו הגון, ונראה לרמז בזה כח התפילה, שהאדם מתפלל על חברו, אע"פ שזה האיש המתפלל אינו הגון, "ורחמתי את אשר ארחם", אע"פ שאינו הגון, קאי על האיש אשר מתפלל עליו, אף על פי כן יקובל תפילתו לרצון לפני בעל הרחמים.

(תפארת שלמה)

פסל לך שני לוחות (ל"א – א')

משם העשירי משה, מכאן אתה לומד, שכל העוסק בתורה, פרנסתו מן התורה, ומצליח, כמ"ש "ברכת ה' היא תעשירי ולא יוסיף עצב עמה", שלא נצטער לילך למקום אחר, אלא מתוך אהלו זימן לו הקב"ה פרנסתו.

(מדרש תנחומא)

את שבתותי תשמרו (ל"א – ג')

איתא במכילתא, "אין לי אלא דברים שהם משום מלאכה, דברים שהם משום שבות מניין, תלמוד לומר 'את שבתותי תשמרו', להביא דברים שהם משום שבות". ואיך אנו לומדים זאת מהפסוק הזה, וי"ל שאיסור שבות אין משמעו שאסור לו לאדם לעשות מלאכה בעצמו (שהרי זה איסור מדאורייתא), האיסור הוא על הדיבור, על אמירה לנכרי, שאסור לו לאדם לומר לאחר שיעשה מלאכה בשבת, וזהו הדיוק בכתוב "את שבתותי תשמרו", ופירושו כפשוטו הוא, הווי שומרים את שבתותי ונחים בהם, כשם שנחתי אני בשבת, ומנוחתו של הקב"ה בשבת היתה מנוחה מדיבור, שהרי מלאכתו היתה בדיבור, "בדבר ה' שמים נעשו וברוח פיו כל צבאם.

(הרה"ק רבי העשיל מקראקא זיע"א)

